D&O biztosítás: ki védi meg a cégvezetőt, ha a döntése miatt őt személyesen éri kárigény?

Egy vállalkozás vezetőjeként naponta hozunk olyan döntéseket, amelyek a cég működését, eredményességét és jövőjét befolyásolják. Szerződést írunk alá, beruházásról döntünk, hitelt veszünk fel, munkavállalókat alkalmazunk, beszállítókat választunk, új piacokra lépünk.

A döntések többsége természetesen a vállalkozás javát szolgálja. Egy rossz döntésnek azonban nemcsak a cég lehet a vesztese: bizonyos esetekben **a vezető tisztségviselő személyes felelőssége is felmerülhet**.

Ez különösen fontos a KKV-szektorban, ahol gyakori, hogy **a tulajdonos és az ügyvezető ugyanaz a személy**. Ilyenkor egy vezetői felelősségi probléma nem feltétlenül áll meg a cég határainál: szélsőséges esetben a cégvezető személyes vagyona is érintetté válhat.

Erre a kockázatra kínálhat megoldást a D&O biztosítás, vagyis a *Directors & Officers Liability Insurance*, magyarul a **vezető tisztségviselők felelősségbiztosítása**.

A cég vagyona mellett a cégvezető magánvagyonát is védeni kell

Egy KKV vezetője sokszor úgy gondolja, hogy ha a céget már védi vagyon-, általános felelősség- vagy szakmai felelősségbiztosítás, akkor a legfontosabb kockázatokat lefedte.

A D&O azonban egészen más kérdésre ad választ.

Az általános felelősségbiztosítás jellemzően arra szolgál, hogy a vállalkozás működése során harmadik személyeknek okozott károk következményeit kezelje. A szakmai felelősségbiztosítás pedig például egy hibás szakmai teljesítésből eredő károkra nyújthat fedezetet.

A D&O ezzel szemben elsősorban azt a kockázatot kezeli, amikor **a vezető tisztségviselővel szemben vezetői tevékenységével, döntésével vagy mulasztásával összefüggésben érvényesítenek igényt**.

A Ptk. a vezető tisztségviselők társasággal szembeni felelősségét is szabályozza. Egy vezető tehát bizonyos esetekben nemcsak a vállalkozás, hanem személyesen is érintett lehet egy kártérítési jogvitában.

Hogyan néz ki ez a gyakorlatban?

1. Egy rosszul sikerült beruházás

Egy ügyvezető 80 millió forintos beruházásról dönt. A projekt meghiúsul, a cég jelentős veszteséget szenved. A tulajdonos később azt állítja, hogy az ügyvezető nem kellő körültekintéssel járt el.

A vita már nem egyszerűen a cég veszteségéről szól: a vezető személyes felelőssége is felmerülhet.

2. Pénzügyi nehézségek

Egy tulajdonos-ügyvezető a vállalkozás romló pénzügyi helyzete ellenére további kötelezettségeket vállal. A cég később fizetésképtelenné válik, a hitelezők pedig azt állítják, hogy a vezető nem megfelelően járt el.

Ilyenkor a vezetőnek nemcsak a cég problémájával, hanem saját felelősségének kérdésével is szembe kell néznie.

3. Egy munkajogi vagy tulajdonosi jogvita

Egy korábbi vezető vagy munkavállaló jogellenes vezetői döntésre hivatkozva igényt érvényesít, vagy egy kisebbségi tulajdonos vitatja az ügyvezető döntését.

Már maga a jogi védekezés is jelentős költséget okozhat akkor is, ha végül nem állapítanak meg kártérítési kötelezettséget.

Miért lehet különösen fontos a D&O a tulajdonos-ügyvezető számára?

A KKV-k jelentős részében a tulajdonos és az ügyvezető személye egybeesik. Ez üzletileg sok előnnyel jár: gyorsabb a döntéshozatal, közvetlenebb az irányítás, és a tulajdonos személyesen is érdekelt a vállalkozás sikerében.

Ugyanakkor ez egy sajátos kockázatot is létrehoz.

A tulajdonos-ügyvezető egyszerre két szerepben van jelen: ő a cég tulajdonosa, és ő hozza meg a cég vezetői döntéseit.

Ha egy vezetői döntés miatt később vele szemben személyes igényt érvényesítenek, akkor már nem pusztán a vállalkozás eredménye van kockán.

A kérdés az is lehet, hogy **mi történik a vezető magánvagyonával?**

Egy családi ház, megtakarítás, befektetés vagy más magántulajdon egy KKV tulajdonos-ügyvezetője számára ugyanúgy komoly értéket képvisel, mint maga a vállalkozás.

A D&O biztosítás ezért ebben a körben nem feltétlenül „nagyvállalati extra”, hanem a személyes vagyonvédelem egyik eszköze is lehet.

Mit fedezhet egy D&O biztosítás?

A konkrét fedezet biztosítónként és szerződésenként jelentősen eltérhet. Egy megfelelő konstrukció a feltételek szerint kiterjedhet például:

- vezető tisztségviselőkkel szemben érvényesített kárigényekre;
- a jogi védekezés költségeire;
- egyes hatósági vagy szabályozói eljárásokhoz kapcsolódó költségekre;
- a társasággal szembeni vezetői felelősségből eredő igényekre;
- bizonyos esetekben korábbi vezetőkkel szemben később érvényesített igényekre.

A biztosítottak köre sem feltétlenül kizárólag az ügyvezetőre korlátozódik: a szerződéstől függően más vezető állású személyek vagy felügyelőbizottsági tagok is bekerülhetnek a fedezetbe.

Mire figyeljen a cégvezető?

D&O biztosításnál különösen fontos, hogy ne kizárólag az éves díj alapján szülessen döntés.

Érdemes megvizsgálni:

A biztosítási limitet: mekkora összegig áll helyt a biztosító egy igény esetén, és mekkora az éves aggregált limit?

A biztosítottak körét: kizárólag az ügyvezetőre vonatkozik a fedezet, vagy más vezetőkre is?

A jogi védekezés költségeit: ezekre külön limit vonatkozik, vagy csökkentik a kártérítési limitet?

A területi hatályt: különösen fontos lehet külföldi tulajdonosok, ügyfelek vagy nemzetközi tevékenység esetén.

A kizárásokat: a D&O sem jelent korlátlan védelmet. A szándékos károkozás, bizonyos büntetőjogi ügyek, korábban ismert körülmények és egyes egyéb kockázatok kizárás alá eshetnek.

A bejelentés szabályait: a D&O biztosításoknál különösen fontos lehet, hogy mikor és milyen körülmények között tekinthető egy igény bejelentettnek.

A D&O nem a hibás döntések felmentése

Fontos félreértést eloszlatni: a D&O biztosítás nem arra szolgál, hogy a vezető felelőtlenül dönthessen.

Nem teszi jogszerűvé a szándékos vagy jogellenes magatartást, és nem garantálja minden vezetői döntés következményeinek megtérítését.

A célja más: **egy vezetői tevékenységből eredő, később vitatott vagy kártérítési igénnyel fenyegető helyzetben ne automatikusan a vezető magánvagyona legyen az első védelmi vonal.**

Nem az a kérdés, hogy hibázhat-e a cégvezető

Minden vállalkozás vezetője hoz nehéz döntéseket. És még a legkörültekintőbb vezető döntése is bizonyulhat utólag hibásnak.

A D&O biztosítás ezért nem elsősorban a hibázás lehetőségéről szól, hanem arról, hogy **ki viseli egy vezetői döntésből kialakuló jogvita pénzügyi következményeit**.

Egy KKV tulajdonos-ügyvezetőjének ezért érdemes nemcsak azt megkérdeznie:

„Mi történik, ha a cégem okoz kárt?"

hanem azt is:

„Mi történik, ha egy üzleti döntésem miatt engem személyesen tesznek felelőssé?"

A két kérdésre ugyanis nem feltétlenül ugyanaz a biztosítás ad választ.

Lévainé dr. Kis Andrea